

FAQ – Bioscoopuitbreng en distributie van filmproducties

Wat wordt verstaan onder distributie en bioscoopuitbreng?

Onder *distributie* wordt de professionele uitbreng en exploitatie van filmproducties verstaan. Het gaat daarbij om alle mogelijke vormen van uitbreng via bioscopen en filmtheaters, de distributie op DVD of Blu ray, via televisie, Video On Demand, pay per view en online distributiekkanalen.

Het Fonds verstaat onder *bioscoopuitbreng* een gedegen landelijke distributie van een filmproductie via bioscopen en filmtheaters in Nederland. De definitie geeft daaraan verder invulling, namelijk dat de filmproductie na de première gedurende meerdere weken aaneengesloten en in een substantieel aantal bioscopen en/of filmtheaters voor een betalend publiek wordt uitgebracht.

Is de uitbreng voor alle categorieën en genres voor filmproductie gelijk?

Een *filmproductie* is een cinematografisch werk. Dat kan een speelfilm of een animatiefilm zijn of een lange documentaire, maar ook korte, experimentele en innovatieve films. Het verschilt per categorie en regeling van het Fonds welke eisen aan de uitbreng gesteld worden. Zo is bij de Film Production Incentive een bioscoopuitbreng verplicht en wordt bij selectief gesteunde films per categorie juist maatwerk geleverd want bijvoorbeeld een speelfilm kent een andere uitbreng dan een korte film.

Voor speelfilms en lange animatiefilms geldt dat deze films primair bestemd zijn voor bioscoopuitbreng. De beoogde uitbreng wordt per specifieke film door producenten (i.s.m. een filmdistributeur) in fasen aan het Fonds onderbouwd. Bij een *arthouse speelfilm* ligt daarbij de nadruk op de artistieke potentie en daarmee op de mate waarin de filmproductie nationaal en/of internationaal ontvangen en gedistribueerd zal worden, terwijl een *mainstream film* juist gericht moet zijn op het bereiken van een groot aantal betalende bezoekers in de Nederlandse bioscopen. Ook lange documentaires hebben de potentie om in bioscopen en filmtheaters vertoond te worden en hebben daarnaast een brede *non theatrical release*. Voor korte, experimentele en innovatieve films is de bioscoopuitbreng meestal niet het uitgangspunt en wordt naar de bredere vertoning en exploitatie gekeken.

Wanneer is bioscoopuitbreng een verplichting?

Om in aanmerking te komen voor een realiseringsbijdrage voor een speelfilm, lange animatiefilm en lange documentaire dient de filmproductie primair bestemd te zijn voor bioscoopuitbreng. De cinematografische kwaliteit en de onderbouwing van de distributiestrategie moet zodanig zijn dat een uitbreng in bioscopen en filmtheaters haalbaar en waarschijnlijk kan worden geacht.

Voor filmproducties die (ook) een beroep doen op een financiële bijdrage via de Film production Incentive is bioscoopuitbreng verplicht. Uitsluitend aanvragen voor filmproducties met een bioscoopuitbreng in tenminste Nederland dan wel, in het geval van een minoritaire coproductie, een bioscoopuitbreng in het land van de hoofdproducent, komen in aanmerking voor een Incentivebijdrage. Een puur instrumentele of promotionele uitbreng waarbij het primaire doel niet de bioscoopuitbreng is, maar bijvoorbeeld de uitbreng op televisie of via een streamingdienst, kwalificeert niet als bioscoopuitbreng.

Zijn er voorwaarden verbonden aan de verschillende vormen van distributie?

Omdat het Fonds alleen filmproducties, zijnde cinematografische werken, steunt die in de onafhankelijke productiesector tot stand komen, steunt het Fonds geen films die in opdracht van een mediabedrijf tot stand komen dan wel films die exclusief voor vertoning op één videoplatform bestemd zijn.

Het Fonds heeft begrip voor de bedrijfseconomische overwegingen van een producent als zelfstandig ondernemer. Zo is het voorstelbaar dat een producent op enig moment nadat de film mede op basis van bioscoopuitbreng volledig gefinancierd en in productie is alsnog tot een andere commerciële afspraak komt met een internationaal videoplatform op basis van exclusiviteit en daarmee afziet van reeds bestaande afspraken met betrekking tot de financiering en uitbreng in bioscoop en andere platforms. In dat geval zal het zo zijn dat de reeds bestaande filmfinanciering, waaronder die van het Fonds, komt te vervallen. Indien de bestaande afspraken met filmdistributeurs, omroepen, fonds e.d. omtrent de productiefinanciering, realisering en de bioscoop- en verdere uitbreng *wel* in stand kunnen blijven omdat het platform alleen vrij beschikbare rechten aankoopt dan wijzigt uiteraard niets. Dan kan de producent naast de reeds aangegane rechten en verplichtingen de film in het kader van verdere exploitatie verkopen in het buitenland of in licentie aan een videoplatform.

Het Fonds streeft naar een zo optimaal en breed mogelijk publieksbereik via alle mogelijke distributiemogelijkheden. In de sector wordt traditioneel gewerkt met exploitatieruimte (windows) tussen bioscoopuitbreng, T-VOD/S-VOD en free TV. Op grond van die verschillende windows en exploitatievormen wordt financiering via filmdistributeurs, salesagents, omroepen en videoplatforms aangetrokken voor de realisering van de filmproductie. Zo bedraagt het gebruikelijke window tussen bioscoopuitbreng en S-VOD exploitatie minimaal 4 tot zes maanden en volgt free TV daarna. Bestaande windows en afspraken binnen de markt die zorgden voor continuïteit in financiering en (bioscoop)uitbreng zijn mede als gevolg van de coronacrisis verder onder druk komen te staan. Het Fonds is volgend in discussies over windows maar ziet het vanuit zijn eigen doelstelling ook als taak om te waken over een vitale en onafhankelijke filmsector.

Welke rol heeft het Fonds in de bescherming van bioscopen en filmtheaters?

Het Fonds heeft geen directe rol in de afspraken die producenten maken met distributeurs, exploitanten, sales agents, omroepen, videoplatforms en andere mediabedrijven. Producenten maken als zelfstandig ondernemers zelf hun eigen afwegingen. Voor het Fonds is de bioscoopuitbreng wel steeds het primaire doel voor (veel van) de in de realisering- en distributie gesteunde filmproducties. Ook staat het Fonds vanuit zijn doelstelling voor een onafhankelijke filmsector waarbij op basis van non-exclusiviteit de bioscoopuitbreng en verdere distributie van films zo optimaal mogelijk is, en de publiekspotentie volledig wordt benut.

Wat als de filmproductie niet geschikt blijkt te zijn voor bioscoopuitbreng?

Voor alle filmproducties dient de distributie zo optimaal en breed mogelijk te zijn. Het uitgangspunt daarbij is dat de filmproducties primair bestemd zijn voor bioscoopuitbreng. Indien voor een specifieke filmproductie daarvan wordt afgeweken omdat een gedegen publiekspotentie ontbreekt of te beperkt is – denk bijvoorbeeld aan een kwetsbare artistieke film, minoritaire coproductie of documentaire met een beperkte commerciële potentie - dan dient dit ter beoordeling aan het Fonds te worden voorgelegd. In alle gevallen geldt een inspanningsverplichting om aantoonbaar verschillende mogelijkheden voor bioscoopuitbreng te hebben onderzocht. Bij een afwijkende distributiestrategie kan onder meer gedacht

worden aan een eventrelease met een outreach campagne, een tourrelease langs filmtheaters door het land of een festivalrelease om het beoogde publiek alsnog te bereiken.

Kan er sprake zijn van overmacht zoals nu in coronatijd?

Als een filmproductie financieel-zakelijk, dan wel productioneel, zodanig in de problemen komt dat de voortgang - en daarmee ook de uitbreng - niet langer gegarandeerd is dan is er sprake van een noodsituatie. In dat geval zal alle aandacht in eerste instantie gericht zijn op de totstandkoming en goede afwikkeling van de film. De omstandigheden waaronder deze situatie kon ontstaan, en de vraag in hoeverre dan sprake is van verwijtbaar handelen van de producent bij het niet nakomen van verplichtingen (zoals bioscoopuitbreng), zal dan per geval worden bekeken en onderdeel zijn van de vaststelling van subsidie.

Ten tijde van de coronacrisis verkeerden vele films - buiten de invloedssfeer van de producent - plotseling in acute nood. Met de steunmaatregelen van het Fonds is directe schade tijdens de productie financieel opgevangen en zijn de meerkosten om de films tot een goed einde te brengen gedekt. Sommige films zijn bij de heropening van de bioscopen en filmtheaters in 2020 uitgebracht. De bioscoopuitbreng van andere films zijn door de tweede lockdown vroegtijdig gestrand of nog steeds niet gestart. Met het oog op de heropening van bioscopen en filmtheaters wordt door producenten en film distributeurs voor deze filmtitels gezocht naar de meest optimale – in sommige gevallen hybride - uitbreng via de bioscopen en filmtheaters. Gezien de voortdurende crisis en onzekerheid over de aanhoudende sluiting van bioscopen en filmtheaters volgt het Fonds de actuele situatie nauwgezet en wordt waar mogelijk een (her)start van de bioscoopuitbreng voor deze films op basis van maatwerk door ons ondersteund. Mocht de coronacrisis niet op afzienbare termijn herstellen en heropening van bioscopen uitblijven dan kan een situatie van overmacht ontstaan.

Zijn er ook steunmaatregelen voor de (her)start van de bioscoopdistributie?

Vanaf 1 januari 2021 zijn de steunmaatregelen distributie verder uitgebreid. Sindsdien kunnen ook majoritaire filmproducties die alleen gesteund zijn vanuit de Film Production Incentive deze steunmaatregelen aanvragen. Nederlandse speelfilms, lange animatiefilms en documentaires (majoritaire filmproducties) die met een reguliere realiserings- of afwerkingsbijdrage dan wel Incentivebijdrage van het Fonds tot stand zijn gekomen, maar waarvan de uitbreng als gevolg van de COVID-19 crisis geen doorgang heeft gehad, kunnen in aanmerking komen voor een steunbijdrage voor de distributie. De steunbijdrage is voor de (hernieuwde) distributie en marketing na heropening van bioscopen en filmtheaters.